NĂM THỨ BẢY SỐ 565 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年正月廿八日 — NGÀY THỨ TƯ — 22 FÉVRIER 1933

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI - QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	2.80	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương - nghị trước.

TIẾNG-DÂN

聲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH - THÚC - KHÁNG
Quản-lý TRẦN ĐÌNH PHIÊN

BÁO - QUÁN Số 171, đường Đông-ba, Huế
Hộp thơ số 61
Giây thép nói số 62
Giây thép: TIENGDAN — Huế

Muốn bồi bổ nền kinh tế một thời đại, phải tựu chỗ nhu cầu của thời đại ấy.

LA VOIX DU PEUPLE — TIENG DAN — HUE
DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° A 1281

CÁI NỀN KINH TẾ SAU NẦY sẽ ra thế nào?

Lịch sử loài người xưa nay, trải nhiều thời kỳ, có nhiều giai đoạn, mà tổng chi là cuộc sinh hoạt chung. Nói sinh hoạt tất nhiên không rời cái nền kinh-tế ra được. Vấn đề kinh tế rất là phiền phức mà rút cục là cốt làm thế nào mà duy trì cái sinh hoạt hiện tại và dự bị cái sinh hoạt tương lai, chớ chẳng có gì khác.

Cuộc sinh-hoạt ấy, cốt yếu của nó là địa sản, tư bản và nhân công; trên đời mà gọi là thái bình hạnh phúc, chẳng qua là 3 cái yếu tố ấy có vẻ điều hòa xứng hợp mà cuộc sinh hoạt được dễ dàng. Trái lại, có cái gì thiếu hụt mà không đủ phân phối cho nhau, thì tự nhiên sinh cuộc dành xé nhau mà gây ra mối loạn. Địa sản trong trời đất có ngần mà số người mỗi thêm, lòng tham giục của người không bờ bến, ai cũng muốn hưởng cái cuộc sinh hoạt sung sướng của mình mà phòng hại đến cuộc sinh hoạt của kẻ khác, thành ra trên thế giới này không ngày nào không dẫn ra những tấn kịch mạnh hiếp yếu, lớn hiếp nhỏ.

Các nhà đế vương quyền qui ... đất ... của cải để làm gì? lo cho cái đời sống mình được dư dủ, lại lo để dành cho con cháu đời đời nữa.

Nhà giàu có kia bòn tro đãi sạn, tạo ruộng mua vườn, để làm gì? không phải chỉ lo cái sống hiện tại ... phần hơn, mà còn muốn cho cái sống tương lai càng tăng tấn sao? Suy ra bất kỳ hạng người nào ... sống trên đời tất nhiên đồng một quan niệm đối với sự sống như nhau cả, chỉ khác nhau là lớn nhỏ rộng hẹp mà thôi.

Cuộc đời thay đổi mà cái nền sinh hoạt của loài người cũng không thể đứng yên, nhứt là về khoảng cận đại nay lại lắm điều xảy tới vượt ra ngoài cái ý-tưởng của người mà không thể phòng ngừa trước được. Về mặt duy trì cuộc hiện tại sinh hoạt thì đau đâu chữa đó, ai cũng chăm lo bài thuốc cứu cấp hiện thời, không nói làm gì. Đến cái quan niệm về mặt chuẩn bị sinh hoạt tương lai thì phần đông có một cái ngộ điểm rất lớn.

Ngộ điểm thế nào? Tức là không tựu chỗ cái nền kinh tế bất thích hợp, lo phương cải tạo cho hoàn thiện, mà trở lại muốn ôm giữ cái lối xưa.

Thử xem ở xứ ta là xứ cơ khi chưa phát đạt, công thương chưa thạnh hành, cái nạn sinh sản quá thặng chưa dữ dội như các xứ văn minh, mà ngọn triều kinh tế khủng hoảng mới tràn sang, thì cái nền sinh hoạt cũng đã thấy lay chuyển mà không đứng vững được.

Năm ba sở vườn, năm bảy chục mẫu ruộng, ngày trước đã dư rồi, mà ngày nay không tiền ... chọg đã nhăn răng! Đôi ba tòa nhà, vài cửa hàng buôn, ngày trước phong lưu đã rất mực, mà ngày nay phố không ai mướn, ô-tô thiếu dầu xăng, đành phải treo lên; có kẻ nợ đôi túi bụi! Viết ngay hàng chữ, biết được mấy tiếng « bồ sua » « mét xi » ngày trước đã chiếm được cái ghế thầy thông, mà ngày nay Cao-đẳng Trung đẳng, tấm bằng đồ chơi, kiếm không ra chỗ làm, đành ôm ngồi làm người thất nghiệp (không kể nhà Nho)...

Đó là kể qua mấy hạng trung thượng lưu mà tình cảnh thay đổi vì cái nạn kinh tế chung, chưa nói đến hạng đại đa số hạ lưu lao động kia. Ngùng ngập thay cái nền kinh tế sau nầy! Muốn chuẩn bị cái đường sinh hoạt tương lai mà đã biết cách nào là chắc vững!

Một nhà kinh tế học phương tây đã nói: « Cái cuộc kinh tế hiện thế giới ngày nay như cái tháp dựng lộn ngược, nền tảng đã không vững, có chiu đổ sụp, lại cứ theo mà chất những lầu gác lên trên, có rung rinh thì lấy dây mà dằng cột lại, càng dằng cột bao nhiêu lại càng thấy rung rinh bấy nhiêu, không thể nào tránh khỏi cái ngày đổ sụp ». Ai để lòng đến cuộc sinh hoạt, không nên cùng nhau tìm cách cải tổ lại sao?

K. Ư. S.

CÁI NẠN KHỦNG HOẢNG:

Trên 30 ngàn bạc mía phải đổ xuống sông?

NAM-KỲ. — Theo báo Công luận, vừa rồi các nhà trồng mía ở miệt Hậu-giang và ở dọc theo sông Tiền giang phải đổ xuống sông 30 ngàn bạc mía!

Nguyên thường năm, từ khoảng Novembre và Décembre thì công ty làm đường ở Đức Hòa (công ty người Pháp) khởi sự mua mía đến tháng Juin mới nghỉ. Ngờ đâu năm nay các nhà trồng mía chở mía tới lại chờ cuộc lâu ngày, không thấy ai cân cả, mía phải hư.

Tiền ăn tiêu và thuê thuyền thuê bạn đã tốn kém mà chẳng thấy ai mừ hỏi đến, một người lái toan thắt cổ chết cho rảnh, nhưng may người ta thấy cứu được.

Đến ngày cân mía, thì hảng đã cân đủ rồi, không thể cân nữa được; và lại mía sau nầy đã hư hết, hảng chê. Bây giờ cả bạn đều ngã lòng. Ở lại cho ai mua? Lấy gì mà ăn? Bèn đem cả ba cuộc chài (?) mía đổ xuống sông! Ba cuộc chài, ước giá là ba mươi ba ngàn đồng bạc. Còn gì thảm thiết bằng!

VIỆC THẾ-GIỚI

Vấn đề Trung Nhật

Đông-kinh, 15 Février. — Chính phủ Đông-kinh đã điện cho đại biểu Nhật ở hội Vạn-quốc bảo giữ bí mật thái độ của Nhật về vấn đề Mãn-châu-quốc trước khi được tin của Đông-kinh.

Trường - xuân, 12 Février. — Hsieh Chieh-Chi, ngoại giao tổng trưởng Mãn-châu-quốc thay mặt chính phủ gởi thơ cho Bronson Rea, Cố vấn Mãn-châu-quốc hiện ở Genève, bảo yêu cầu hội Vạn-quốc đổi thái độ đối với vấn đề Mãn-châu. Lại nói rằng Mãn-châu-quốc đối với thái độ ác cảm của hội Vạn-quốc ngại hơn là sợ; hội Vạn-quốc làm gì thì làm, Mãn châu quốc quyết lập thành một nước riêng. Hội Vạn-quốc không thể nào ngăn trở việc thực hành chương trình của Mãn-châu quốc. Lại bảo Bronson Rea rảnh cản các đại biểu ngoại quốc và hiệp tác với đại biểu Nhật cho đến khi tình hình quá nghiêm trọng buộc phải từ giã Genève mới thôi.

Hingsing, 13 Février. — Kaisun - Sam được cử làm vô thượng cố vấn cho chính phủ Mãn-châu-quốc, đã nhận chức

(Xem qua trang 4 cột 3)

CHUYỆN ĐỜI

« Kỷ sở dục, thi ư nhơn.... »

Bên Á-đông ta có câu: « Kỷ sở bất dục vật thi ư nhân » (己所不欲勿施於人), mà bên Thái-tây cũng có câu: « Ne faites pas à autrui ce que vous ne voulez pas qu'on vous fît ». Hai câu ấy đều một nghĩa là: Phàm điều gì mình không muốn người ta làm cho mình, thì đừng nên làm cho người ta. Cái câu có mấy chữ đơn giản làm sao, mà nếu người đời có thể làm y như vậy thì nhân loại có lẽ không cần đến khoa học, không cần cuộc văn minh mà cũng đã đạt được chỗ hạnh phúc tuyệt đối. Nhưng có mấy ai làm theo được! Và cũng vì không làm theo được như vậy, nên trên thế giới mới xảy ra những chuyện xấu xa gian ác và bao nhiêu sự hờn giận oán thù đã làm ngòi cho ngọn lửa bất hòa và lớp tuồng chém giết.

Những sự mình không muốn người ta làm cho mình, đại để như chuyện bị lừa phỉnh, bị trộm cướp, bị đè nén, bị áp bức; người nào cũng không muốn các sự ấy, vậy nếu người nào cũng không làm các sự ấy cho người khác, thì ai sao có kẻ giả dối, gian xảo, ai sao có kẻ áp chế, bất công?

Ừ thì cuộc đời là một sòng bạc, đã ngồi lại sòng bạc là ai cũng hăm hăm ôm cái lòng dở nhà người ta về làm chuồng heo cho mình. Đó là nói khi lợi quyền tương phản, mà sự hơn thua bên nầy nó đứng về mặt trái hẳn với sự hơn thua bên khác kia. Nhưng ngoài ra còn lắm lúc không có cái gì tương phản mà mình cũng làm cho người ta những điều trái hẳn với điều mình muốn người ta làm cho mình.

. . . .

. Sinh làm người trai ở xã hội ta có cái trọng trách trong gia đình, thường thường người nào cũng cố gìn giữ gia phong mình cho sạch tiếng, sao cho trai khỏi phóng đãng chơi bời, gái khỏi những điều hoa kia nguyệt nọ; thế là đối với nhà mình, nhưng phải chi đối với nhà người ta, cũng gìn giữ như vậy thì ai sao có xảy ra những chuyện bại tục đồi phong? Ngoài ra kính bỉ người ta mà bắt người ta kính trọng mình, bóc lột người ta mà muốn cho người ta mến phục mình, giả dối với người ta mà lấy làm lạ sao người ta không tín nhiệm.... đều là những cách mình không muốn người ta làm cho mình mà cứ đeo làm cho người ta mãi!

Nhưng ở đời không có cái gì là không có biến lệ. Ta hãy lấy một cái ví dụ trong sự xưng hô:

Ở cái xã hội ta trong sự xưng hô có cái phong triều xưng quan là rất thạnh hành. Các quan bên Nam như quan phủ, quan huyện, quan án, quan bố, cho đến quan thị lang, quan tham tri v. v.... đều là quan, thì đã đành; mà bên Bảo hộ, nào quan đốc, quan tham, cho đến quan phán hàm hường lô, quan ký hàm thị giảng.. cũng là quan. Đã thế mà còn các ông nghị viên, các ông dân biểu, tự nghĩ mình thay mặt cho nhân dân trong cả tỉnh, cả nước, có thua gì ai, nên cũng có kẻ xưng là quan đi. Lại thêm một hạng quan ngoại ngạch, là quan Hàn quan Bát, Cửu...

. . . .

Đó là nói qua cái số « quan ». Vì quan nhiều như vậy nên ở đâu cũng nghe kêu quan. Ở một tỉnh nhỏ nọ các công sở làm xúm ở tỉnh thành, các ông tân học thường đi lại với nhau cũng kêu nhau là quan cả. Nhưng trong đám các ông tân học kia tôi có được biết một người mà tôi có thể tin ở cái lòng không muốn xưng quan. Một ngày kia có nhịp ghé nhà ông ấy, tôi hỏi:

— Tôi thấy ở đây ai cũng ưa kêu quan quá, anh là người có tư tưởng, sao anh cũng làm như họ?

Người bạn tôi trả lời:

— Anh Lạc-nhân ơi! anh cũng biết bạn thanh niên mình mà bị người ta kêu quan đã rất khổ cho mình rồi, còn lòng nào lại tán thành cái phong trào « kêu quan » ấy! Nhưng ở tỉnh nầy chúng tôi sống trong một cái không khí quan, mà các bạn thanh niên tân học khác ở đây cũng thích tiếng quan lắm.

« Anh thử nghĩ coi, thình lình người ta gặp mình giữa đường đưa tay bắt, miệng nói ngay: « Bonjour, quan lớn » thì bảo mình trả lời thế nào mà không dùng tiếng « quan lớn » để đáp lại họ? Đối với bạn quen biết nhiều, mình có thể cải chính lại mà không nhận chữ « quan » ấy, nhưng đối với một người ở sở khác, ít khi gặp nhau, và nhứt là đương đứng giữa công chúng, mình có nói điều gì thì mích lòng họ. Lại còn nghiệt nhứt là đối với các cụ già. Ví dụ mình gặp một cụ phán đầu tòa, đầu tóc đã bạc râu, mà cụ phun ngay: « Quan lớn mạnh giỏi chớ? » thì bảo mình chạy đâu cho khỏi cái câu trả lời: « Cảm ơn quan lớn v. v.... »

Đó chính là cái biến lệ mà tôi muốn nói trên kia. Rõ thật tình đời: muốn cho người kêu mình là quan, nên hở ra đâu là kêu « quan » đó.

Lạc nhân

Những số quốc trái Đông pháp đã trúng mà chưa lãnh

Những số quốc trái xổ trúng trong kỳ xổ đầu tiên cho đến kỳ xổ thứ 35 hiện chưa thấy ai lãnh, xin kể ra sau

Số 37.378 trúng 10.000$
Số 42.413 trúng 1.000$
Ba mươi số sau nầy trúng 500$:

18.622	50.778	73.729	98.525	111.499
33.488	52.336	75.949	102.591	115.580
36.894	52.909	77.845	102.947	116.997
37.208	55.576	86.688	104.864	117.586
37.697	63.350	90.472	105.569	118.265
43.917	66.964	94.246	107.317	122.587

(Còn nữa)

VAN-VAN

Vui nghèo

Bã lợi mùi danh cũng nỗ cần,
Kia kia phú quí đám phù vân.
Cơm rau ba bữa đã ngon miệng,
Lều cỏ vài gian đủ ấm thân.
Say quít mắt xem trời nhỏ hẹp,
Pha ngang tay chuyển đất xây vần.
Có thân mình hãy lo mình đã,
Đừng trách ông xanh ở chẳng cân.

Bích-khê

Vịnh ông Đụn bà Che (1)

Kìa xem ông Đụn với bà Che,
Thợ Tạo xây khuôn cũng khéo he!
Đã lợp thành kho cao chót vót,
Hèn bao quanh trục chuyển le te.
Khi vui đi gió đưa đòn gánh,
Cơn giận thân giông bủa sóng loe.
Dầu bể cuộc đời đà trải chân,
Động lòng chăng, lắc thấy và nghe!

V. X. K.

(1) Tên hai hòn đá ở biển Bàn-than thuộc phủ Tam kỳ (Quảng nam).

BÀI THỈNH CẦU CỦA TRUNG-KỲ NHÂN-DÂN ĐẠI-BIỂU VIỆN

VIỆC CẢI CÁCH DÂN VIỆN

Bản báo nhận được bài thỉnh cầu của viện Nhân dân Đại biểu Trung kỳ về việc cải cách Dân viện, do ông nghị trưởng Nguyễn Trác gởi đến, xin đăng nguyên văn sau này:

Nguyên Nhân dân Đại-biểu viện lập ra, do ở bản hiệp ước ngày 6/11/1925 và nghị định ngày 21/2/1926. Cái tên mới ấy tuy có khác cái tên cũ Tư-vấn Hội-đồng, nhưng xét đến chỗ thực tế về phép bảo cử và quyền tham nghị, thời vẫn y theo điều lệ cũ của Hội-đồng Tư-vấn, phạm vi đương còn quá ư chật hẹp, chưa được xứng hợp với cái tên Nhân-dân Đại-biểu Viện.

Xứ Trung-kỳ có nhân số gần 6 triệu người, có 898 000 người đóng thuế thân, mà số ủy viên đầu phiếu chỉ có chừng 20 000 người, lại phần nhiều là những hạng quan viên và tổng lý đương thứ, thời đã không đại biểu ý nguyện cho quốc dân, mà lại không tránh khỏi những tệ đoan kia khác trong khi bầu cử nữa.

Một cái Viện Nhân-dân Đại-biểu, mà chỉ được xét ngân sách có hai mục chi tiêu kinh-tế, xã-hội, lại không được chút quyền quyết nghị về một vấn đề gì, không những kém thua cả quyền hạn Hội-đồng tỉnh hạt nữa, thời sao đáng gọi là đại biểu cho nhân dân được?

Cũng vì chế độ hẹp hòi ấy, mà những hạng tài học không muốn xuất đầu, công việc trong nghị trường, chưa được tấn tới, tưởng nhà nước cũng đã hiểu rõ.

Mỗi kỳ Hội-đồng, chúng tôi đều có thỉnh cầu mở rộng quyền hạn, nhưng chưa thấy kết quả chút nào.

Nay Hoàng-Thượng hồi loan lâm chính, tờ hiệp ước 1925 đã xóa bỏ, mà hiến pháp mới thời chưa ban hành, thành ra Nhân dân Đại biểu Viện không có căn cứ, không có vật gì làm đảm bảo cả.

Tuy trong Âu dụ ngày 10/9/1932 có nói: « Cứ để Viện Nhân-dân Đại-biểu lại, lại có cho viện Nghị trưởng được dự Hội đồng Thượng thư, nhưng đó chẳng qua là cách xếp đặt tạm thời, chưa được thích hợp với chế độ Đại nghị, dư luận sở dĩ không thấy hoan nghinh.

Về phần Dân viện chúng tôi thiết nghĩ rằng: Hoàng Thượng nhất sơ thân chính, chưa kịp xét rõ trình độ và ý hướng nhân dân, chưa kịp thực hành những việc cải cách hợp thời và vĩnh viễn. Chúng tôi vâng theo Thượng-Dụ là trước để tỏ lòng chân thành hợp tác, sau để trông mong những việc cải cách quan yếu tương lai. Nay đã sắp mãn khóa bảo cử, chúng tôi thể theo ý nguyện nhân dân, kính dâng bài thỉnh cầu tổ chức lại Nhân-dân Đại biểu Viện phụ theo với bài thỉnh cầu Lập hiến. (1)

Thẳng hoặc vấn đề Lập-hiến, Hoàng-thượng chưa kịp thương định ban hành thời chúng tôi xin Hoàng-thượng thương đồng với Chính phủ Bảo hộ và Nam triều chuẩn y lời thỉnh cầu sửa lại Dân biểu viện, hầu kịp thi hành vào khóa bảo cử sắp tới đây, thời nhân dân sẽ cũng thỏa được một phần nguyện vọng.

Những điều yếu điểm về việc cải cách như sau này:

A) Quyền hạn của Nhân-dân Đại-biểu Viện

1 — Dân-biểu Viện được xét toàn thể các bản dự trù ngân sách Nam-triều, ngân sách Bảo-hộ, và các bản kết toán chung niên của hai thứ ngân sách ấy;

2 — Xét lại các bản dự trù ngân sách hàng tỉnh;

3 — Xét bản dự trù công tác ở Trung-kỳ;

4 — Quyết nghị các vấn đề thuế mới hay tăng thuế thuộc về Nam-dân ở Trung-kỳ;

5 — Quyết nghị các việc công thải và dùng tiền công thải thuộc về ngân sách Trung-kỳ;

6 — Quyết nghị các việc nhượng đất, bán đất và ký ước với một công ty hay một người nào, mà có quan thiết đến quyền lợi Nam-dân ở Trung-kỳ;

7 — Quyết nghị bản nội qui trình của Dân-biểu Viện;

8. — Dự xét bản quốc luật đương cần,

9. — Dự xét và thỉnh cầu tất cả các vấn đề cải cách thuộc về kinh tế, xã hội và chính trị;

10 — Chất vấn các việc hành chính;

11 — Mỗi năm Viện cử ra một ban thường trực gồm có bốn viên Đại-biểu lưu trú tại Huế, để trông nom những công việc thường xuyên trong viện, và để giao thiệp với Chính phủ cùng nhân dân những khi cần đến. Bốn viên thường trực ấy viện cử một viên chuyên dự Hội đồng Bảo hộ Trung-kỳ;

12 — Mỗi năm việc cử ba viên Đại-biểu thực thọ, và ba viên Đại-biểu dự khuyết đi dự thượng Hội-đồng kinh tế tài chính Đông Pháp.

B) Các hạng Đại-biểu ở Nhân-Dân Đại-biểu Viện

Nhân dân Đại-biểu Viện gồm có hai thứ nghị viên.

1 — Những Nghị-viên Đại-biểu cho nam dân, do toàn bảo cử người Nam bầu lên;

2 — Những Nghị-viên Đại-biểu cho dân Thượng-du, do Chính phủ lựa cử.

(Còn nữa)

Nguyễn-Trác

(1) Có bài thỉnh cầu riêng.

QUAN NIỆM NGƯỜI MÌNH ĐỐI VỚI HAI CHỮ « SỰ NGHIỆP »

Chỉ giàu sang có phải là sự nghiệp không?

Người sinh trên đời, cái cõi trăm năm có ngần kia, không ai vượt khỏi, mà sau ngày đậy nắp hòm lại thì một nắm xương trắng vùi dưới nắm đất vàng, ai cũng như ai, không có cái gì khác. Có khác nhau chăng chỉ là tại công việc của mình trong cõi đời trăm năm ngắn ngủi kia mà thôi (nói trăm năm chớ trừ già trừ trẻ, cũi còn độ 40 năm). Bởi vậy nên đối với nhân sinh quan của mỗi người, trừ kẻ ngu dốt sống say chết ngủ, bất tay còn mai ra không kể, còn người đã có tư tưởng có học vấn, tất có để lòng đến hai chữ sự nghiệp.

« Sự nghiệp », nói cho xác đáng tức là ngón nành trong đời mình có giúp ích cho nhân quần xã hội, sống có công với đời, chết có tiếng về sau, như ba cái « bất hủ » (không tiêu diệt): lập đức, lập công và lập ngôn mà Mục-thúc đã nói (Tả truyện). Ba cái đó mà gồm được thì sự nghiệp to lớn vô cùng, mà nếu được một cái cũng gọi là sự nghiệp. Trái lại, không công không đức gì với đời, ngôn cũng chẳng ra trò, mà chỉ có cái « tiền nhiều quan sang » thì không đáng gọi là sự nghiệp; có miễn cưỡng mà phụ chữ « sự nghiệp » vào đó thì cũng chỉ là sự nghiệp thân gia mà thôi.

Xét trên lịch sử, họ Quí giàu hơn ông Châu-công, không ai cho là sự nghiệp, mà cái công làm sách giày đời của một người con họ Trâu 鄒人之子, coi dọi muôn đời. Vương - Mãng ngồi đến cực phẩm nhân thần, nào ai cho là sự nghiệp, mà sự nghiệp trừ thuật của một người bị tội tam thất (司馬遷 ...), gương sáng soi trong sử giới muôn kiếp không phai... Nếu như theo con mắt thế tục ta thì nó trái ngược biết là giường nào!

Viết đến đây không sao không ngậm ngùi cho cái quan niệm sai lầm của người mình đối với 2 chữ « sự nghiệp ». Sở-Quảng nói rằng: « Ngu mà nhiều của thì thêm điều quấy, hiền mà nhiều của thì tổn hại đức tốt ». Thầy Mạnh-tử nói rằng: « ông Triệu-Mạnh hay làm sang người thì hay làm hèn người. Chừng cái thuyết « chỉ giàu sang suông, không phải là sự nghiệp », như 2 câu cách ngôn trên đã đúng lắm. Ai có chí trên đường sự nghiệp nên suy nghĩ thay!

Vô danh

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

Lời than phiền

CỦA CÁC GIÁO SƯ
về nỗi sẽ thất nghiệp

Từ ngày có Nghị định giao việc học các trường Dự bị lại cho các làng, thì ở thành thị cho tới thôn quê, đâu đâu cũng vậy, hễ gặp một ông giáo sư nào là nghe than phiền mà có vẻ chán cho nghề mình. Chính tôi đã gặp được nhiều thầy giáo ở thôn quê, xem nét mặt tưởng như có điều uất ức mà nay gặp người biết chuyện, có ý hám hở muốn giải bày. Mười người cũng như một, ai cũng đồng thanh nói rằng: «Nhà nước làm như vậy, bọn chúng tôi ai cũng ôm mối thất vọng vì cái nỗi tấn thối lưỡng nan!» Việc học ở hương thôn là cái nền tảng Quốc dân giáo dục, mà nay để cho ban trị sự các làng kiểm soát thì tuy chưa bải các giáo sư mà cũng như bải rồi, vì hễ đến cuối tháng không lương phải nhắc hỏi rất phiền, hoặc khi các bác làng rượu chè nghênh ngang vào trường làm rắc rối thì chịu sao nỗi mà chẳng tự bải!

Tôi lại có gặp bạn giáo sư ở ban sư phạm nhất niên ra, bạn này phần đông đều bổ đi các tỉnh, (có người ở Bình-định bổ ra Nghệ-an, Thanh-hóa, có kẻ lại ở Quảng-bình bổ vào Phú-yên, Sông-cầu), các ông này mối thất vọng lại bội phần. Xem câu chuyện dưới này đủ rõ:

Bữa nghỉ tết vừa rồi, được gặp mấy ông giáo người Quảng-trị ra giạy ở Thanh hóa đã 4 5 năm nay, ông nào cũng có vẻ bối rối nói rằng: «Anh em chúng tôi e đến ngày thất nghiệp! vì rằng bấy lâu đi làm cách trở xa xôi, lương bổng, kẻ 18$ người 20$ một tháng; ngoài sự tiêu ăn ướt mặc rồi, thì vừa xe tàu đi về thăm viếng, tiền tháng nào là đi theo tháng ấy thôi. Đó là chưa kể đều khác. Như vậy không ăn thua gì, nhưng cũng chứa mối hy vọng: đợi thời mong được như anh em đồng ban bổ ra trước mấy năm được thi vào nghạch, được tăng lương, nên mới đeo đuổi đến nay. Ai ngờ, cũng một thuyền, một bến như ai mà nay chúng tôi kẻ theo đã 3, 4 năm, người 5, 7 năm rồi, chẳng những ôm mối thất vọng, lại còn mang cái nạn thất nghiệp nó đuổi chờ sau lưng kia! Tình thế bây giờ, theo cũng dở mà thôi cũng dở! Như theo mà lương tháng có, tháng không, lấy gì mà ăn? Còn như đương buổi kinh tế nầy, nghề gì cũng khó mà thôi, thì làm nghề gì? vả lại chúng tôi đều là hạng nhà nghèo. Mà nghĩ xem, xứ ta đã là nhà nghèo, thì có khổ không? như ai giàu có thì trước kia họ còn đeo đuổi học thêm nữa để giữ được chỗ lương cao, quyền quý như kẻ khác, có đâu lại chịu dấn mình vào hạng giáo sư vô nghạch này?

Chúng tôi tuy là mới học môn Sư học sư phạm (Pédagogie élémentaire) song đã gắng công đúc rèn cho có tư cách mô phạm, mà nay phải phục tùng dưới quyền kiểm sát của các tổng lý mà làm việc, dựa theo hơi lỗ mũi của họ mà bổng không chắc chắn vào đâu, có đáng buồn cho nghề nghiệp không? Mối hy vọng bấy lâu nay đã biến thành thất vọng!

Lại thêm một nỗi khó nữa là: làng không có công quỹ, không lấy học phí đâu để chi lương các giáo sư trong buổi quẩn bách nầy, nên đã có làng muốn phân bổ cho học trò chịu khoản ấy. Như vậy thì số học trò càng chán ngán; vì ở thôn quê, cha mẹ học trò phần nhiều đều nghèo túng, kiếm đủ giấy, bút, sách, vở cho con học còn khó thay, huống hồ lại góp học phí mỗi tháng nhiều ít nữa thì lấy vào đâu? thôi thì chịu ôm cục dốt ở nhà đi chăn bò!

Ôm sách đi học, đại đa số là trông làm quan hay làm thầy; làm quan thì ít, nhưng làm thầy thì đông, nay xem gương các giáo sư đó thì tiền đồ đàn con em kia còn mong gì nữa, mà bảo phụ huynh xuất tiền học? Vì thế mà học trò cũng ngã lòng.

Thầy giáo thất nghiệp, con em bỏ học thì tiền đồ xã hội ra sao? Nhà đương cuộc có lưu tâm đến chăng?

Người gặp thầy giáo

VIỆC TRONG NƯỚC

THANH-HÓA

Tiền lương thầy giáo lôi thôi quá!

Trong năm chúng tôi tiếp công văn của nha Học-chánh Thanh hóa số 1817 bảo từ đầu năm 1933 thầy giáo phải làm tờ cam đoan với xã dân, tiền lương cuối tháng tới thủ quỹ mà lãnh. Tuân lệnh, cam đoan làm xong, hết tháng giêng tây, tới thủ quỹ lĩnh lương thời chỉ được có 7$; còn thiếu 13$ hỏi hoài mà cũng vô hiệu. Chúng tôi phải trình quan trên, lý hương bị quở, rồi đau trách nầy nọ. Không trình tôi lấy tiền đâu nuôi miệng? Mà trình thì mang oán, khổ thiệt!

Người giáo sư tại cảo

NGHỆ AN

Nhà thầu muốn bịp dân chăng?

Năm ngoái, Nhà nước cho khởi công làm con đường Cầu-giát—Tam-lệ. Có Ngô-Tài quán ở Thuận-nghĩa, huyện Quỳnh-lưu, nhận được công việc đó.

Khởi công, thì ruộng hai bên Cầu-giát—Tam-lệ, ông cứ tự do lấy đất, và nhiều đám để cho ông ta chưa đả phát cứu bồ hương [illegible].

Ruộng nương hư hỏng, mà đến bây giờ công việc đã châu đáo, chẳng nghe ông nói đến chuyện giá tiền thụ thổ và tiền đất chưa đả gì cả.

Ruộng nương không phải của không tiền, và phải đóng thuế đồng niên cho nhà nước nữa. Nay chịu thiệt thôi thế này thì đâu chúng

(Xem qua trang 3 cột 6)

CÔ-TINH BỔ-THẬN HOÀN

Mắc bệnh gì thì phải uống Cô-Tinh Bổ-Thận! Bệnh như thế nào thì phải uống Cô-Tinh Bổ-Thận?

Bệnh như thế nào thì phải uống CÔ-TINH BỔ-THẬN? Thoạt tiên, hay đau lưng, mỏi vai, thường hoa mắt, ù tai, đêm ngủ không yên giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện kỳ dị sinh ra sợ hãi. Bệnh đương trong thời kỳ này thì mau dùng hết 3 lọ CÔ TINH BỔ-THẬN thì khỏi phải lo các chứng bệnh như sau nầy xảy ra.

Mộng-tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

là ba chứng rất hiểm nghèo, tuy, theo bệnh nặng nhẹ mà phát sinh ra. Rất có hại đến đường sinh dục. Nếu đã phát ra ba chứng hiểm nghèo nói trên rồi, thì phải lập tức gởi thơ về lấy luôn 6 lọ mà dùng tiếp thì tất được chóng khỏi.

Bệnh nầy phần nhiều các bạn thanh niên thường mắc, vì hoặc chơi bời quá độ rượu chè thức đêm, hoặc lo lắng nhiều đường mà sinh ra, từ khoảng 17 đến 50 tuổi nhiều người mắc lắm. Ai mắc xin viết thư hỏi hiệu

SINH-HUY
44, Rue Maréchal Foch VINH

Thuốc nầy mỗi lọ giá 1p00, mua từ nửa tá tính giá đặc-biệt là 5p00, tiền cước phí người mua phải trả. Mua mandat đề tên M. SINH-HUY, đánh giây hiệp tất đề SINH-HUY VINH

Phiên tòa đặc-biệt xử vụ Việt-nam quốc-dân-đảng

Bắc-kỳ - Sớm mai thứ bảy 11-2-33 vừa rồi ở tỉnh Hải-dương có mở một phiên tòa đặc biệt để xử các đảng viên V. N. Q. D. Đ. bị bắt ở các nơi. Bị cáo cả thảy là 59 người.

Phiên tòa nầy do quan chánh công sứ Domec làm chánh tòa, quan chánh án Gillon và quan Tổng-đốc Nguyễn-huy-Tường làm hội đồng thẩm án.

Khi đem hỏi, thì nhiều người chối, mà cũng có nhiều người nói năng không sợ sệt gì.

Xong, tòa tuyên án:

20 năm khổ sai	:	2 người
10 »	:	3 người
7 »	:	1 người
5 »	:	5 người

Tất cả người bị án khổ sai trên đều phải bị thêm mỗi người 20 năm quản thúc.

5 năm tù và 5 năm quản thúc: 3 người
3 » 5 » : 2 người
» : 3 người
1 » : 1 người
6 tháng » : 1 người
5 năm tù án treo và 5 năm quản thúc: 1 người
3 năm tù án treo: 1 người
Được trắng án: 34 người

Phú-nghĩa, le 3 Novembre 1932

Monsieur Nguyễn-trung-Thâm
Quảng-xá — Đồng-hới

Thưa Ngài, ngày 15 octobre tôi có mua 2 hộp thuốc BẠCH-THỐN-TRÙNG của ngài về dùng thì thấy hiệu nghiệm ngay (con trùng ấy hình thù như trùng vọp cái xơ-mít kết-hợp lại rất dài, nơi đầu nhọn nhọn và có 2 con mắt tròng rất dễ sợ). Nay tôi đã được lành mạnh như thường. Vậy có lời kính trọng vào cám tạ ơn ngài, sau xin giới thiệu M. Trọng chez Monsieur Viaud contrôleur des Douanes mua dùm 2 hộp (mỗi hộp 0p50).

TRẦN VĂN-MẬU
Secrétaire des Douanes et Régies à Phú-Nghĩa Cầu-Giát

Những thơ cảm tạ như thế rất nhiều, bổn hiệu sẽ lần lượt lục đăng. Cần dùng mỗi tỉnh mỗi người đại-lý, tính huê hồng nhiều. Ai muốn làm xin cho biết.

Thuốc BẠCH-THỐN-TRÙNG (ténia) 2 hộp giá 1p00 tiền cước phí 0p30, xin gởi trước mandat thơ từ đề gởi:

Nguyễn-trung-Thâm
Quảng xá — Đồng hới

SÁCH MỚI ĐÃ XUẤT - BẢN NGÀY 28 TẾT LÀ CUỐN:

SÁCH MÙA XUÂN XEM TẾT

Giá 0$30

CỦA NHẬT-NAM THƯ-QUÁN HANOI XUẤT-BẢN

Có rất nhiều văn hay, vẽ đẹp và các điều thường thức về mùa Xuân tới đây. Ở xa thêm cước 0$20 (gửi lãnh-hóa trao-ngân cả là 0$65). Ai mua thơ và mandat chỉ đề cho nhà xuất-bản như vầy:

« Nhật-Nam Thư-Quán Hanoi »

Trung-kỳ nhân-dân đại biểu viện

Kỳ Hội-đồng thường niên năm 1932

BIÊN BẢN
Ngày 6 Septembre 1933
(Buổi Sáng)
(*Tiếp theo*)

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Về tỉnh Quảng-Nam hồi trước quan lớn làm công sứ, chắc ngài còn nhớ năm 1927, 1928, 1929, số dân trục thêm đến 38.000 tên, mà khi nhà nước dự trù số bách phân phụ nạp, nhà nước không kể tăng ấy nên tỉnh Quảng-Nam bị thiệt quá.

Quan Kiểm-Đốc. — Điều ông Hưng vừa nói đó đúng lắm, song ta nên biết rằng khi tỉnh Quảng-Nam ra sức tăng đinh đó, thì những điều lệ mới định cách tính bách phân gia tăng chưa thi hành. Đến như mấy năm nay thì số đinh không tăng được bao nhiêu, nên số bách phân gia tăng không giảm được. Vả lại tỉnh Quảng Nam chịu số bách phân có 10% thì cũng tăm một số vừa phải rồi. Tuy vậy tôi cũng biết cho tỉnh Quảng-Nam đã gắng sức lắm; tôi sẽ ghi nhớ để số đinh tăng năm nay sẽ hợp với số đinh tăng năm ngoái mà hạ số bách phân xuống 9% cũng được.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Dân tỉnh tôi đã đăng bộ một cách mau chóng như vậy, trước là vì tin ở hồng ân quan lớn, sau là vì nhân dân cần có thẻ sưu để làm ăn dễ dàng. Đến bây giờ tôi có thể nói rằng trong hạt tôi không có dân lậu nữa.

Quan Kiểm Đốc. — Tôi được nghe những lời khai như thế thật lấy làm vừa lòng lắm.

Ông Nguyễn thành Hưng. — Tôi xin quan lớn bày tỏ cho Chính phủ rõ cái tình cảnh dân tỉnh chúng tôi kẻo tội nghiệp và không công bình.

Quan Kiểm Đốc. — Tôi sẽ ghi nhớ.

Toàn Viện không ai hỏi han gì về ngân sách Trung kỳ và việc chỉnh đốn ngân sách hàng tỉnh nữa, quan Kiểm Đốc nói đến vấn đề cải cách thuế thân người Annam.

Quan Kiểm Đốc. — Hiện tình ở Annam, thuế thân là một thứ thuế thân theo bộ định, kỳ thực chính là một thứ thuế phân bổ. Như vậy thiệt nhiều điều bất tiện, cần phải cải cách lại cho thuế ấy hợp với những điều cần kíp kim thời. Bây giờ nên lập thuế quân phân chăng? nên chia từng hạng chăng? Đó là một điều nhà nước đương suy xét, chưa định ngã nào cả. Chúng tôi muốn biết ý kiến của viện về vấn đề.

Ông Nguyễn đức Lý. — Chúng tôi vẫn biết phân hạng thuế thân như vậy là nhà nước muốn làm lợi cho dân nghèo đây. Song thuế phân hạng đặt ở các nước Âu châu thì kết quả mỹ mãn mà ở Trung kỳ thì tình thế khó khăn. Ở Trung kỳ điền thổ chưa xong, tài sản chưa biết rõ ràng. Như vậy đến khi tương hạng, trách sao cho khỏi những điều lạm nhũng của bọn lý hào. Theo ngu ý, thì xin cứ để tạm như cũ thôi.

Quan Kiểm đốc — Không. việc ấy nhà nước còn suy xét lắm, chưa phải cải cách liền. Đó là chỉ hỏi ý kiến qui viện thôi. Vậy xin qui viện bày tỏ ý kiến ấy ra.-

(Còn nữa)

Ai muốn đậu bằng Tiểu-học (C.E. Primaires)?
Ai muốn đậu vào kỳ thi Concours 1ère Année
Xin hỏi tại:

PHÚ-XUÂN HỌC-HIỆU
94-98, đường Gia-Hội (HUẾ)

Trường tư-thục to nhất ở Huế.
Giạy rất chăm chỉ.
Giáo-sư toàn là Tốt-Nghiệp và Tây-học tú-tài.
Trong năm 1932:
C. E. Primaires: đi: 60; đậu: 50
C. E. Elémentaires: đi 7; đậu 7

Tác-giả: ĐÀO-DUY-ANH
6.000 chữ (đơn-tự) — 40.000 lời (từ-ngữ)
Đã ra trọn bộ 2 quyển 1.300 trang khổ to
Nhà cựu học
Nhà tân học
Quan lại, chức viên, học sinh cùng tất cả mọi người thường đọc hay viết Quốc-văn, hoặc muốn nghiên cứu Hán văn, đều nên dùng bộ sách này.
Từ nay trở đi, bán theo định giá mỗi bộ .... 6$50
Hai quyển đóng chung làm một, bìa vải, chữ vàng thật (đóng tại nhà in Lê-văn-Tân, Hanoi) bán giá .... 8$00
(Những nơi ở xa phải gởi sách đi thì tính thêm 0$50 cước).
Mua tại các nhà Đại-lý không tính tiền cước.
Thơ và mandat gởi về: QUAN-HẢI
Rue Gia-Long — Huế

Quế Thanh! Quế Thanh!

Bổn hiệu trữ bán quế Thanh rất tốt, đủ các hạng, cả quế mới quế cũ, mà phiến nào cũng có dấu quan đóng làm chứng.

Các hạng quế tốt nhất là:
— Quế Mạnh-kha-sơn thuộc châu Quan-hóa.
— Quế Phó-chánh-sơn thuộc châu Lang-chánh.
— Quế Biểu-ta-leo và Lệ-khả, thuộc châu Thường-xuân,
cùng quế An-tuỗ, Tri-nang v. v...

Giá quế từ 60$00 một lạng trở xuống.

Ở xa muốn mua xin viết thơ thương lượng, chúng tôi sẽ gởi quế theo cách lãnh hóa giao ngân. Nhận được quế mà không vừa ý, cứ gởi trả lại cho chúng tôi, chúng tôi sẽ hoàn lại đủ tiền, nhưng xin đừng làm sai dấu của chúng tôi ghi riêng ở mỗi phiến quế.

VĂN-HÒA
27, Gia-long, Huế

Xin nhớ rằng hiệu Văn-Hòa còn phát hành dầu LINH-BỬU, 0$07 một hộp, 0$25 một lọ nhỏ.

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC P.D.Đ.

CHUYÊN-TRỊ:
Đau xương,
Nhức gân,
Tê bại,
Mụt mằng,
Ghẻ chốc,
Mày-đay,
v. v...

Nhà Bào-chế **PHẠM-DOÃN-ĐIỀM** Tourane (Annam)

CÙNG CÁC NHÀ ĐẠI-LÝ KHUYNH-DIỆP RÕ

Thuốc Nguyễn-văn-Phò
Thuốc Phạm-doãn-Điềm

BÁN SỈ
TẠI HIỆU KHUYNH-DIỆP HUẾ
Viễn-Đệ
Quai de la Susse
HUẾ

Thuốc Nguyễn-văn-Phò
theo giá lẻ trừ 30%

Thuốc Phạm-doàn-Điềm
theo giá lẻ trừ 25%

Phí tổn gởi gắm đi các nơi hiệu KHUYNH-DIỆP chịu hết.

TẶNG SAVON VIỆT-NAM

KHỒNG-MINH TỌA-LÂU

Hỡi qui bà qui ông. Hãy đến đây xem.
Nầy cục savon hiệu là VIỆT-NAM.
Savon nầy thật tốt vô song.
Dùng giặt đồ thì đặng sạch trong
Bọt nhiều hết sức, Không mặn không hôi
Savon nầy thật cứng. Không có thứ nào bằng.
Giặt nhiều đồ mà ít tốn savon.
Còn thứ nào mà sánh với VIỆT-NAM.
Vì bổn hiệu làm đúng cân đúng lượng.
Nhà thiện nghệ chế tạo kỹ càng.
Đúng bảy mươi hai phần dầu.
Tiếng VIỆT-NAM đã bay khắp dân dân.

Văn-Sanh

Sữa NESTLÉ hiệu CON-CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

... ăn trẻ lại.
Gái ăn đắt chồng.
Nạ giòng ăn thụ thai.
Trẻ ăn chóng lớn.

NHẢN XANH
Bảo kiết tinh khiết thiệt bổ

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* .... 0$32

Đại-lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN-FRÈRES

HUẾ – TOURANE – ...

TẾT RỒI, CÓ BỆNH NÊN CHỮA NGAY ĐI:

« Tôi ốm yếu, xanh xao, dùng sâm, nhung, cao, quế và thuốc khắp nơi, mấy năm hết bạc ngàn mà vô hiệu, nay dùng Tiên-Tửu, thấy khỏe mạnh, đỏ da, ăn khỏe, mau tiêu đói, ngủ ngon, tiêu trừng hết các bệnh ... Tiên-Tửu quả thần diệu lắm, vậy Quý-hiệu gửi cho tôi 6 chai nữa (6 đồng 1 chai). Madame Tri-Phủ Nguyễn-văn-Chung ở Nam-Định ».

« Ông Thân Bà Thân tôi cứ mắc bệnh ho lao, xanh xao lắm, ít ăn kém ngủ, chân tay buồn mỏi, đau ngực, mỏi lưng, nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của Quý-hiệu, không những mau khỏi bệnh mà con béo mập, khỏe mạnh lắm..., M. Trần-văn-Đông, commerçant à Khoái-Châu ».

« Nội ... tôi năm bếp rồi mắc bệnh kinh phong, ho, sốt, xanh, còm, nay dùng Thuốc và Tiên Tửu của Ngài đã khỏi rồi, lại được tốt sữa, cháu bé khỏe mạnh và ngoan lắm... M. Nguyễn Khải Ngân-sơn điện báo-tòa Phan-sự ».

Coi những lời khen đó, đủ chứng rằng. Tiên-Tửu rất thần diệu đại tài, rất thơm ngon các ngài nên uống, vừa mau hết các bệnh, vừa được khỏe mạnh, làm ăn tinh lợi phát đạt, sau sanh năm đẻ bảy bình yên vô sự. Còn như thuốc thì thần diệu nhất là: Thuốc Phong hủi 30$00; ho lao, ho kinh niên thổ huyết 20$00; Hen, suyễn 15$00; Di mộng tinh 12$00; Lậu kinh niên 15$00; Giang mai 20$00; đau bụng kinh niên 12$00; Đau tai buốt óc 5$00; Sưng mộng răng đau mà 6$00; Đau mắt kinh niên 10$00; Đau ngực 15$00; Đau thận, đau lưng, buồn mỏi tay chân, 10$00 vân vân.... Vừa dùng Thuốc vừa dùng Tiên-tửu càng mau khỏi bệnh, mà khỏi bệnh là khỏe mạnh, đi làm việc được ngay. — Cứu nhất nhân, đắc vạn phước, các ngài nên mách bệnh-nhân gửi thơ về ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG 22 *rue des Médicaments* à HANOI mua Tiên-Tửu và Thuốc để được mau khỏi bệnh; theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được, cước phí và có hư bể chi, bổn đường chịu hết.

HUỲNH-THÚC-KHÁNG CÔNG-TY

Chuyên-trách tập-cổ vốn 80.800$00

Hội-sở: N° 123 Đường Đông-Ba — HUẾ

R. C. Tourane N° 4

GIẤY MỜI

ĐẠI-HỘI-ĐỒNG THƯỜNG-NIÊN (1)

Thưa các Ngài Cổ đông,

Chiếu theo khoản 29 trong điều-lệ Công-ty, xin mời các Ngài đúng 8 giờ sáng ngày chủ-nhật 26 FÉVRIER 1933, tức là ngày mùng 3 tháng hai năm Quí Dậu, đến nhóm Đại-Hội-Đồng thường niên kỳ thứ sáu tại nhà chớp ảnh TAM TÂN (Cinéma Tam-Tân) ở đường Paul-Bert Huế.

ĐỀ MỤC NGHỊ-SỰ:

1°/ *Duyệt sổ năm 1932*
2°/ *Bầu hai viên Hội đồng kiểm-sát*
3°/ *Vấn đề chia lời*
4°/ *Xét việc đã qua trong năm 1932 và bàn việc tấn hành sau này.*

Nếu Ngài nào bận việc không đi được, thì xin ký giấy ủy-quyền (theo kiểu dưới đây) cho một vị cổ-đông khác, thay quyền quyết-nghị trong khi đến dự Đại Hội-Đồng.

Huế, le 21 Janvier 1933
QUẢN-LÝ
HUỲNH-THÚC-KHÁNG

(1) Giấy mời này có gởi riêng cho từng người

KIỂU GIẤY ỦY-QUYỀN

Tôi là .... ở ....
cổ-đông Công-ty Huỳnh-Thúc-Kháng làm giấy này để giao quyền cho một vị cổ đông khác là ông .... ở ....
thay mặt tôi quyết nghị các khoản trong kỳ Đại Hội-Đồng thường niên nhóm ngày 26 Février 1933 tại Huế.

............, le 1933

Ký tên:

THUỐC VẠN-BẢO

Hải-Ngọc-Đường

海上堂萬保丸

Chữa đau bụng, đầy bụng, đi tả, kiết lỵ rất thần hiệu. – mỗi ve 25 xu. – mua 30 ve xin tính 4$50 và khỏi chịu cước. – Nhận hàng theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre remboursement)

Thơ gởi cho:

M. NGUYỄN-HUY-CỪ, Tú-tài, làng Hoằng-nghĩa, phủ Hoằng-hóa, tỉnh Thanh-hóa (Annam).

Đâu đâu cũng đều có bán thuốc này mà bán rất nhiều và rất chạy là những nơi này:

Hanoi M. Đồng lương, 125, Rue du Coton
Thanh hóa: M. Phúc hưng Long, 5. Grand'rue
Vinh M. Vĩnh hưng Tường, 77, Rue Sarraut.
Huế: M. Vĩnh Tường, 49, Rue Gia long.
Qui nhơn: M. Hoàng Ta, Tâcheron et Commerçant
phan thiết: M. Minh Giang, 2, Rue Đồng khánh
Phan ri: M. Nguyễn Vệ, Commerçant à Chợ mới.

合 Maison HỢP-THỊNH 盛

Soierie & Mercerie

32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang
HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như: lãnh ô, lãnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải màn, chè hạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Quí khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giầy giép, ví da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối vân vân... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các qui khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ các Qui khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN-THỊ-SÁU
HỢP-THỊNH
32 Rue des Cantonnais HANOI

Con nít, làm thế nào khỏi chết non

(Các bà mẹ xin hãy xem kỹ bài này)

Nước Nam, ở nhằm khí hậu, phong thổ nóng nhiệt, nên trẻ con thường hay vương nhằm chứng ban trắng, ban đỏ, ban dất, nóng lạnh, cảm gió hay khóc đêm, nhứt đầu, sổ mũi, đổ mồ hôi trán, biếng ăn, biếng ngủ, mắt lừ đừ, buồn bã, cam tích, lớn bụng. Bịnh này không biết hại bao mạng trẻ con, vì đó mà chết non. Nhà chuyên môn trị bịnh này, bấy lâu nhờ có một thứ thuốc (chỉ linh tán) mà làm nên sự nghiệp cứu được không biết bao mạng trẻ con mang bịnh. Tôi vì được nghe, muôn ngàn người tặng khen là thần dược, nên lập tức xin làm đại lý, bán thuốc này khắp cả Đông-Pháp, hầu cứu bịnh trẻ con. Sự hay của thuốc nói không cùng, trẻ em có bịnh, dùng đến hết bịnh, nặng lắm dùng trong ba gói là cùng (chắc vậy). Có gởi bán khắp cả Đông-Pháp. Các chỗ bán dầu Khuynh-Diệp đều có bán. Mỗi gói giá 0$12.

Mua sỉ huê hồng 30% xin do nơi VIỄN-ĐỆ 11 quai de la Susse HUẾ

Việc trong nước

(Tiếp theo trang nhì)

tôi lấy làm ức lắm! Vậy mong nhà trách nhiệm lấy sự công bằng mà xét cho dân được nhờ.

Các nhà bị thiệt hại cáo

Đào đất ruộng sao không trả tiền,

Chúng tôi là điền chủ ở xã Giai-lạc, huyện Yên-thành, có lời phân trần như dưới:

Theo thể lệ nhà nước, người dụng đất đắp Nông-giang, trước khi đào, phải báo cho điền chủ biết, thuận tình mua bán, làm văn tự bằng bồi rồi mới đào đất. Chẳng rõ vì sao ông Ng. q. Dương tự do sai phu đào phá ruộng đất chúng tôi thành hầm thành giếng mà không chịu trả tiền. Chúng tôi có làm đơn kêu quan trên một đôi lần, mà ông vẫn im hơi lặng tiếng. Vậy chúng tôi xin hai điều. (*Xem qua trang 4*)

Tết Nguyên-Đán năm nay chỉ có tiệm Bombay mới có về đủ các thứ hàng Tàu như Gấm, Kim-ngân Đoạn, nhung đen Thượng hải, cẩm nhung, satin đầy đủ các màu

Hàng mới lại toàn tơ bảo lãnh chắc chắn, không mua cũng lại coi, ở xa xin gởi thơ lấy kiểu.

AU BON MARCHE

115, Rue Paul-Bert HUẾ

SUCCURSALE
Principaux Magasins Bombay 89 Rue Paul-Bert — Hanoi
Magasin bombay 48 Amiral Courbet — Haiphong

Hội Vạn-Quốc Tiết-kiệm

HỘI HIỆP BỔN NẶC-DANH PHÁP

Dưới quyền kiểm-soát của Chánh-phủ Đông-Pháp

Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải) và 8.000.000 phật-lăng đã đóng tất cả

Quản-lý cõi Đông-Pháp: SAIGON số 26, đường Chaigneau
Chi ngánh ở tại HANOI số 19 đường Borgnis Desbordes

Muốn lập vốn
Muốn lập tư-bổn
Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học
Thì hãy mua vé của hội VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

— Vé 1.000 đồng —
mỗi tháng góp 8 đồng
— Vé 500 đồng —
mỗi tháng góp 4 đồng
— Vé 250 đồng —
mỗi tháng góp 2 đồng

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả ... lại nguyên cái vé, lại khỏi góp tiền nữa.

Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao kèo, Hội sẽ trả đủ số bạc lại, và được chia 33, 33% tiền lời của Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều-lệ cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

Đại-lý ở tại HUẾ: HOÀNG-TOẠI, 115 đường Gia-long

Công-dụng thuốc viên PI-LUIN-LỜ PANH KỜ (PILULES PINK) rất thần hiệu để chống lại sự yếu mệt của các cơ thể.

Thuốc PILULES PINK sinh nhiều máu tốt và tẩm nhuận các cân tuỷ: thuốc này làm cho biết đói, làm cho các nước trong dạ dầy chóng sinh và giúp sức mạnh cho các công việc của cả các cơ thể.

Cho nên thuốc PILULES PINK thật đáng gọi là thuốc đại thần hiệu để chữa bệnh thiếu-máu, bệnh phiền-muộn, bệnh gầy-mòn, các bệnh tới thì lớn số và bệnh trở về già, bệnh đau bao-bì, bệnh nhức đầu, bệnh cân lực mỏi mệt.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào-chế tây.

Đâu là CÕI PHÚC?

TRIẾT-HỌC TIỂU-THUYẾT

Tác-giả: C. Flammarion — Giang-Hạ dịch-thuật

Số 91

Nàng Minh-tinh nói:

— Ông Lả-phát-thề ơi! khi nào tôi cũng biết ơn ông. Khi tôi còn con gái, lần sau cùng mà trong phòng giải tôi, ông la rầy tôi hung lắm, ông có khuyên tôi phải đổi không khí, phải đi chơi, đi đến các chỗ núi cao mà hút lấy cái không khí trong sạch. Vậy thì tôi mà ngày nay đến đây cũng vì theo lời giạy của ông.

— Sau lúc đó tôi cũng biết liền; mùa thu năm ấy tôi có nghe nói chuyện bà muốn đi tu, rồi sau đó, được tin bà bỏ nhà trốn, cái tin làm cho dư luận ở Ba-lê huyên náo đến tám ngày. Từ ngày đó, khi nào tôi cũng tự hỏi không biết bà có được sung sướng không, và tôi xin thú cùng bà, tôi cũng có lòng tọc-mạch muốn tự đi đến đây để xem thử bà có được sung sướng không

« Cả đại sư đây và bà đều ở trong con đường chân chánh, vì vậy mà ông bà đã được hưởng cái hạnh phúc tuyệt vời.

— Vậy thì ông không còn là đạo sư nữa sao?

— Không, mà còn. Thưa ông Cư-sĩ, chắc ông cũng biết rằng việc ở độc-thân là không phải một điều buộc trong đạo. Nhưng là một cái luật riêng của nhà tu hành. Tôi xin thú thiệt rằng tôi sẽ làm theo gương của ông:

Sau khi tôi đã lo việc cưới hỏi cho rất nhiều người, tôi cũng nghĩ đến phiền tôi. Tôi sẽ cưới một người trong bổn đạo.

Ba người nói chuyện một hồi rồi ông đạo sư xin xem, một quyển sách mới về triết-lý ở bên Đức vừa gởi tới cho nhà Cư-sĩ. Khi nhà Cư-sĩ đứng dậy qua phòng bên cạnh lấy quyển sách, thì ông đạo sư đi lại ngồi gần nàng Minh-tinh mà hỏi.

— Vậy thì thật là bà đã chia sớt tất cả tư-tưởng của người chồng thông thái của bà phải không?

— Phải. Các tư-tưởng của chồng tôi đã khắc sâu trong não tôi, cho đến đỗi nếu tôi phải cực khổ như các thánh tử đạo vì các tư-tưởng ấy thì tôi cũng sẽ vui lòng.

Ông Cư sĩ đi vào, cầm quyển sách. Tất cả đều đi lại lật xem. Đoạn ông Lả-phát-thề xin phép đi thăm đài thiên-văn. Ông lại đi thăm thư viện. Trước khi từ giã ra đi, ông rút trong túi lấy ra một quyển sách của ông Cư-sĩ, và xin ông Cư-sĩ đề vào trương đầu ít hàng làm kỷ niệm, và xin cả nàng Minh-tinh cũng ký tên vào. Đoạn ông từ giã vợ chồng nhà Cư-sĩ mà lên xe trở xuống Luy-sông, và bắt tay ông Cả rất mạnh. Ông nói:

« Đại-sư bắt lấy tay tôi đây, tức lấy ban cái phép lành mà tôi đến xin đại sư đó ».

Trừ các nhịp hiếm hoi có người đến thăm viếng như vậy, ngày thường tại lầu ông Cư-sĩ vẫn vắng vẻ, vẫn thích hợp với cái đời nghiên cứu khoa-học của hai nhà thiên văn học.

Cả hai lại rất ham đọc sách. Cầm một quyển sách in rất đẹp đẽ, giấy tốt, chữ rõ, có hình vẽ của tay danh họa, sách không nặng, mà cũng không nhẹ, trước khi đọc, còn ngẫm nghĩa quyển sách, rồi ngồi trong một cái ghế dựa, đèn ngọn ở phía sau đầu, đọc đi đọc lại quyển sách để cho thấu suốt cả cái tư-tưởng và văn chương của quyển sách; rồi bây giờ lại thấy lại quyển sách kia ở trên một thư-viện vẫn mở, tha hồ cho mình lấy hồi nào cũng được; lại cùng với quyển sách này còn rất nhiều sách cũng có giá trị như vậy: đó thật là một cái thú không gì bằng, cái thú làm cho thì giờ mà nàng ngồi trong thư viện hóa nên quá ngắn. Cho hay sách vở là những hiền hữu của người. Chúng ta tự ý lựa chọn theo lòng thích của chúng ta, chúng ta hỏi sách, sách rất trung thành với chúng ta, sách giạy chúng ta, bày vẽ dịu dàng, và an ủy chúng ta. Từ Đông qua Tây, từ xưa đến nay, sách vở vẫn là một cái xã hội tinh thần trí thức đặc biệt, mà trí não ta có thể đi lại trong những giờ yên lịnh rảnh rỗi.

Cả trong mấy năm đầu vì cái thú quan sát thiên văn, và xem sách nên vợ chồng ông Cư-sĩ không khi nào đi xa, chỉ có đi giạo chơi nội các vùng gần đó.

Qua năm thứ tư, cả hai đều định đi cho đến Bọt-đô, và bỏ sự quan sát thiên văn trong mười lăm bữa. Lại may đâu gặp lúc ở Luy-sông có cuộc bay khinh khí cầu. Cả hai đều lên khinh-khí-cầu đi cho đến gần Bayonne. Hai người lại ngừng lại Biarritz. Cảnh Biarritz lại tưởng như một cõi thiêng-đàn dành để cho những cặp giai nhân tài tử. Trong khi đi đường trên khinh khí cầu thì giãy núi Tỷ-lợi-ngưu-tư đẹp đẽ kia bày ra dưới chưn; đến khi hết giãy núi Tỷ-lợi-ngưu-tư thì chúng lại đến một chỗ bờ biển yêm điềm chẳng khác chi một biển Địa-trung-hải trong các ngày mùa xuân. Nếu chúng không định đi Bọt-đô thì chúng sẽ vui lòng ở lại đó để cho lớp sóng nhẹ nhàng kia ru cho chúng ngủ.

Vì sẵn có lòng ưa các thú thiên nhiên, nên hai vợ chồng ông Cư-sĩ không ưa cái cảnh náo nhiệt phồn hoa ở nơi đô hội, mà rất thích cái vẻ đẹp đẽ của núi xanh, cái vẻ mênh mông của mặt bể. Ở đây, chính là một cái thế giới mới của chúng. Cái cầu lớn trên sông Ga-rôn, những ghe thuyền qua lại trên sông, chỗ tàu bè đậu, các con đường đông người, đã làm cho hai vợ chồng ông để ý đến ba hôm.

(Sẽ tiếp)

https://tieulun.hopto.org

1) Ruộng đã đào, đất sân một thước trở lên, thì trả cho mỗi một thước khối (m3) là 0$04, mà đo cho đúng thước.

2) Ruộng sắp đào, chúng tôi chỉ bán chiều sâu 50 phân tây, giá mỗi một thước khối (m3) 0$02, vì ruộng chừng mười năm trở lên còn mong cấy được.

Thế nào phải bồ chỗ thiệt hại cho chúng tôi chớ!

10 người điền chủ ký tên.

QUẢNG-BÌNH

Ăn hiếp phu xe

Hôm 26 tháng janvier vừa qua, ở trên cửa thành nam Đồng hới, có tiếng gọi xe. Nghe kêu, một tên phu xe chạy lại thưa: «bẩm bà kêu xe?» Bà kia đáp lại: «thôi không đi nữa». Tên phu xe mang cái mừng hụt bước đi, miệng nói lủng bủm. Bà kia gọi lại, nó mừng chạy tới. Bà đổi sắc mặt hỏi gắt: «mầy nói gì? chưởi tao à?» Tên phu chưa kịp trả lời, thì đức chồng bà chạy ra, không hỏi đầu đuôi, liền đá đít bốp tai anh phu khốn nạn ấy! người đi qua thấy tấn kịch như vậy ai cũng nóng lòng.

Đã mừng hụt lại bị đòn, tội nghiệp cho cái kiếp ngựa người!

Nông Ruột

QUẢNG-NAM

Cũng có lợi nhỉ!

Về nhịp nghinh ngự gia hồi loan năm ngoái, tổng Trung-lộc, huyện Quế-sơn, cứ phân mỗi xã phải chịu năm lá cờ, giá mỗi lá 1$50, và 2$ phí, thì khỏi đi chực rước; kỳ giá ngự nam tuần sau cũng bắt mỗi xã chịu một đồng phí nữa. Thống tính tổng nầy, đại tiểu có 22 xã, ước một số bạc khá to. Qua tháng chạp đây, chỉ có 8 xã được lãnh cờ phát hoàn mà chịu thiếu một lá. Thế là các thầy tổng có lợi.

Muốn chứng chuyện đó, xem giấy chiếu tính niên-đề các xã trong tổng ấy thì thấy rõ.

Đ. Q.

Lời than van của dân ở chợ Quảng-Huế về việc lập trường hát

Nguyên năm 1927 ở Quảng-huế có lập ra một cái trường hát do Nguyễn-Thăng làm chủ.

Cái hại trường hát không vừa, xin kể sơ lược ra đây:

1/ Vì vợ, thì Ngật đi coi hát rồi bị dụ dỗ làm đĩ, chồng ghen, đâm đổ ruột,

2/ vì say sưa, Thủy với Bạn đánh lộn bể đầu;

3/ kẻ được coi, người không được coi, tức bèn gởi lửa đốt trường. May có kẻ thấy, không thì hai giãy chợ đã hóa ra tro;

4/ quân tụ bọn điếm đàng;

5/ ở nhà quê không như ở thành thị, không ai canh gác, mà hát đến 12 hoặc 1 giờ mới nghỉ, kèn trống om sòm, hai bên dãy chợ không ai ngủ được; lúc hết hát, người mệt ngủ mê giấc, lũ trộm thừa cơ đoạt của, như đám mất khá to của Thị-Hiền.

Cái tệ hát ở thôn quê như thế. Trước kia vì hai người đập nhau mà bãi rạp, nhân dân đều mừng. Nay lại nghe Nguyễn-Mần, lý trưởng đương kim ở Quảng-Đông, được phép lập lại rạp hát ấy mà cũng lập nguyên chỗ cũ. Mong nhà chức trách hiểu thấu cái hại trên mà bác đi thì dân lấy làm mừng lắm.

Dân ở chợ

QUẢNG NGÃI

Thuê cưa gỗ sao không trả tiền

Lâu nay ở thôn quê, thường thấy bọn nha thuộc tổng lý đối với nhân dân, hễ có chút gì trái ý thì dùng câu «Bay muốn làm...» mà dọa nạt để tiện bề bóncông dựt tiền.

Vừa rồi bữa 28 tháng chạp ta, tôi xuống tỉnh thấy câu chuyện xảy ra giữa nơi đô hội, đủ chứng cái thuyết trên.

Ông Trương quan Luyến có mướn 14 người thợ cưa cây, cứ tính thước khối (cube) trả công. Kỳ trước ông đã nhận một lần hết mấy thước, mà chưa trả tiền. Đến khi họ cưa hết cây, xin ông đo thì ông cứ hẹn mãi. Vì ngày tết tội đến, nên họ đành ôm lòng mà dọn về. Ông Luyến chưa trả tiền, lại sai người nhà đem xe tới chở cây đã cưa ấy, may bọn nọ vừa gặp, họ triệt lại không cho xe chạy. Thế mà ông Luyến tay đánh miệng la: «Lũ nầy muốn làm....» Nhưng bọn nọ cứ gàn xe lại, thành ông phải báo Cò. Quan Cò đòi giải cả hai bên đến bót. Chưa biết xử sao.

Ông Luyến nào đây? có phải là ông Luyến Dân biểu không? chức trách ông là bình vực lợi ích cho dân kia mà! Sao làm chuyện như thế.

Dân quê

Chánh trị phạm được ân xá

Nhịp tết nầy ở lao Quảng-ngãi có trên một trăm tù chính trị được tha. Hiện còn ở lao hơn 100. (trừ các đồn ngoại). Nhưng người được tha phải có tổng lý, tộc thuộc và Bang-tá nhận hồi kiểm cố.

. . . .

Dân quê

PHAN-RANG

Câu chuyện trưng ruộng đất người ta đã khẩn

Bản báo tiếp được bài lai cảo của mấy người dân cày, tỏ tình oan khuất. Vụ nầy có quan hệ đến tánh mạng tài sản của dân nghèo, đăng như dưới nầy, đặng nhà đương cuộc minh xét:

Chúng tôi tên là Trần văn Thiều, Trương Chung, Võ Đại ở làng Đắc Nhơn, tổng Đắc Nhơn, đạo Ninh thuận, nhờ quí báo đăng những điều áp bức sau nầy:

Chúng tôi ở nơi quê mùa, chỉ biết nghề nông. Thấy rừng hoang ở phía tay trái bờ mương (canal perignon), bèn khai phá mỗi đứa được ít đám ruộng, làm ăn đã được năm sáu năm. Năm 1929 chúng tôi có kêu đơn lại quan Đạo xin chịu nạp thuế thì quan Đạo có phê đơn thương Tòa và sức lý trưởng làng chúng tôi Võ đăng Dinh đem vào bộ làng thâu thuế, có biên nhận bạc minh bạch. Qua ngày 8 tháng 10 năm 1930 ông Duval là chủ Đồn điền Tourcham tới đánh ruộng ấy buộc chúng tôi phải nạp thuế. Chúng tôi không chịu, ông Duval lại ỷ quyền đem cu-li tới đốt ranh phá lúa của chúng tôi, và đánh một người trong bọn chúng tôi (Võ Đại) 12 roi mây. (vụ nầy quan Đạo Ngô có phái người lên khám. chúng tôi có kiện lại tòa Sứ Phan-rang hai lá đơn mà quan Sứ chưa xử). Qua ngày 5 tháng 11 năm 1930, không hiểu vì sao, ông Có tới nhà chúng tôi bảo trong 48 giờ phải phá đồ hoa lợi và giao ruộng cho ông Duval. Chúng tôi ức quá, làm đơn kêu nài tòa Sứ Phan-rang, mà quan trên cũng bỏ qua không xử. Chúng tôi có làm đơn kêu nài tòa Khâm sứ 3 lá. Qua ngày 25 tháng 5 năm 1932, tòa Khâm gởi lại cho quan Sứ Phanrang xử, mà quan Sứ cũng chưa xử. Chúng tôi còn ức tình, có gởi ra quan Toàn quyền Đông-dương 1 lá đơn, nhưng cũng bặt tin. Qua ngày 15 và ngày 23 tháng 12 năm 1932, lại gởi ra viện Cơ mật 1 lá đơn, và ông Nghị trưởng dân biểu Trung kỳ Nguyễn Trác 1 lá, lại có trình tường đại biểu Phanrang là Nguyễn hữu Bảng.

Từ ấy đến nay, không thấy Quan trên xét xử ra lẽ nào cả. Kế đến tháng 3 năm 1931, ông Duval lại đánh ruộng của chúng tôi rồi cho Huỳnh-Bì, dân làng Yện-sơn; Huỳnh Bì cho lại Trương-Chang làm, lấy lễ 15$; qua mùa lúa chín thì ông Duval có thỉnh Bang tá Tourcham đến xử Bang tá xử không được; còn lúa và ruộng thì ông lấy hết. Chúng tôi có kiện lại tòa Sứ Phan rang. Quan Sứ Phan rang giao lại Bang tá xử Huỳnh bì chịu bồi 17$.

Trong tháng 8 năm 1932, chúng tôi có theo mấy thầy họa đồ Saigon ra đo ruộng ông Duval mà không thấy đo ruộng của chúng tôi. Chúng tôi hỏi, thì mấy thầy trả lời rằng mấy đám ruộng ấy không thuộc về đất của ông Duval, bởi thế không đo. Và lại năm 1926 và 1930 ông Duval có xin đơn trưng thêm 5000 mẫu đất tại phía tay trái bờ mương (canal pèrignon), lúc ấy đại biểu Trần quan Hiền và Nguyễn hữu Bảng có đơn kêu nài không cho trưng, Tòa Khâm cũng đình bác không cho trưng, mà nay đất và ruộng ở đâu mà ông Duval đánh?

Chúng tôi đã có đơn kêu nài khắp cả Đông dương mà chưa thấy xét xử thế nào cả. Chúng tôi là dân cày ở chốn đầu non góc núi, quanh năm chỉ sống nhờ [illegible] đám ruộng là mồ hôi nước mắt của chúng tôi làm ra, mà nay bị dựt, thì sanh mạng toàn gia của chúng tôi sao khỏi chết đói! Vậy xin nhờ ơn quan trên ghé mắt tới mà cứu với chúng dân trong lúc càng khổ nầy, thì chúng tôi cảm đội ơn vô cùng

Trần văn Thiều, Trương Chung

Võ Đại đồng ký tên

HẾT KHÍ LỰC

Chữa rất cẩn thận, rất chóng kiến hiệu, khỏe về lâu dài.

thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS - Giá bán 1$00

LẬU CÓ MỦ

mới mắc đã lâu kinh niên

Đau sưng bàng quang, sưng hòn giái, sáng giậy chảy mủ, vân vân

Thì dùng thuốc: BLENNOGOL GIBERT - 1$00

TIÊM LA

Chữa rất cẩn thận, kiến hiệu, kín đáo, dễ đem theo khi đi chơi

Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT

dùng thay thuốc 606 và thuốc tiêm rất lợi

Chữa bệnh này dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc này thì rất kiến hiệu.

Hộp năm mươi viên: 1$00

Gởi mua và xin sách chỉ dùng, hơi bàn cặn kẽ, không tính tiền.

Pharmacie GIBERT, 19, Rue d'Aubagne, MARSEILLE

Gởi kín đáo, theo lời recommandé. Nhớt khi thư mua thì đính theo số tiền.

Có bán tại các hàng bào chế tốt.

Việc thế-giới

(Tiếp theo trang nhất)

sớm hôm nay.

Banchung, 13 Février. — Chính phủ Mãn châu đã công bố tờ tuyên bố các phương pháp sẽ dùng dẹp thổ phỉ ở Jehol mà khôi phục hòa bình. Chính phủ ấy lại thêm rằng không chịu để cho nước nào can thiệp đến, Jehol vẫn là thuộc Mãn châu quốc.

Tin riêng của báo «Asi» nói rằng chính phủ Mãn châu nhứt định đánh dẹp quân của Trương học Lương hiện trấn trong tỉnh Jehol, và quân của Tang Yu Liang đương cướp phá khắp trong tỉnh ấy. Cũng theo báo ấy, thì viên chủ tịch Jehol đã được lệnh của chính-phủ Mãn châu bảo giải tán quân của Trương học Lương.

Thượng hải, 13 Février. — Có tin ở Kiatchéou rằng đạo quân Trung hoa «Bande de la mort» gồm 1.500 lính lấy trong đạo quân thứ 15, đóng ở Shimen-chai, đã tiến đến pháo đài Chiumenkow trên Vạn lý trường thành, giáp giới Jehol, mục đích là đánh lấy lại tỉnh nầy. Quân Nhật đóng ở Chiumenkow được tin ấy, lo sắp đặt đối phó.

Thượng hải, 14 Février. — Báo giới Trung hoa còn đương phê bình tờ trình của Hội đồng «19», tỏ ý tán thành.

Báo «Central News» tán thành nhứt 3 khoản trong tờ trình về trách nhiệm của Nhật trong cuộc xung đột ở Phụng thiên, không thừa nhận Mãn châu quốc, và mời Nga Xô Viết và Huê kỳ dự vào hội đồng giải hòa. Ba khoản ấy hợp với ý kiến Trung hoa.

Genève, 14 Février. — Trong tờ trả lời chính thức cho hội Vạn quốc, Nhật giữ thái độ không dự vào cuộc thảo luận về việc thừa nhận Mãn châu quốc.

Thủy quân khởi nghịch ở Ấn độ Hà lan

Batavia, 9 Février. — Chiếc tàu «Zeven Provincien» trốn kia đã bị bắn: 3 người Âu và 12 người Ấn độ và 3 người nữa chưa rõ Âu hay Ấn độ, bị chết; 1 người Âu và 6 người Ấn độ bị thương nặng; 4 người Ấn độ bị thương xoàng.

Viên quan tư thủy quân tuyên bố trước Hội đồng quốc dân rằng quân lính Hà lan cũng có dự vào cuộc khởi nghịch nầy.

Batavia, 12 Février. — Trong số thủy quân khởi nghịch ấy, 28 người Âu bị giam ở Batavia và 154 người Ấn bị đưa giam trong một hòn đảo, chờ chính phủ quyết xử.

Hạ nghị viện Pháp có nói đến dân bị nạn bão lụt ở Trung kỳ

Ba-lê, 10 Février. — Nhân nhịp trình bản dự luật về việc giúp dân bị thiên tai ở Pháp, ông Outrey có nhắc đến dân bị nạn bão lụt ở Trung-kỳ, và hiệp ý với Tổng trưởng thuộc địa, trình một bản dự luật riêng về việc cứu giúp nạn dân ta.

Cuộc bãi công của thợ mỏ ở Tây-ban-nha

Oviedo, 10 février — Cuộc bãi công đương còn. Viên chủ tỉnh tuyên bố với các nhà viết báo rằng 6 người bị bắt giam về cuộc xung đột ở Felguera đã được thả ra. Có tin rằng sẽ còn để khởi với thợ mỏ nhiều điều về tiền hưu.

Madrid, 10 février — Lao động phó tổng trưởng đã đi Salamanque, và đã hòa giải thợ với các chủ mỏ. Thế là cuộc xung đột vì tiền công đã kết liễu.

Trời lạnh ở Huê-kỳ

Nữu-ước, 10 février — Trong 3 ngày nay ở Huê-kỳ, cả mấy nước ở phía Nam nữa, trời lạnh lắm. Có 80 người chết vì lạnh. Ở Montana (Orion) hàn thử biểu chỉ 45 độ dưới 0 (zéro).

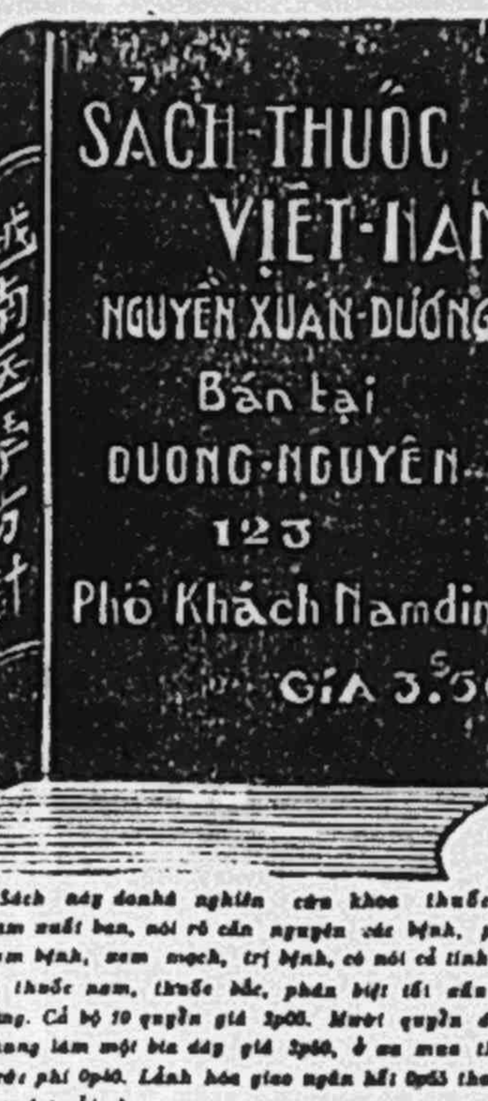

Sách này danh nghiên cứu khoa thuốc Việt nam xuất bản, nói rõ căn nguyên các bệnh, phép xem bệnh, xem mạch, trị bệnh, có nói cả tính các vị thuốc nam, thuốc bắc, phân biệt tất cả [illegible]. Cả bộ 10 quyển giá 3$00. Mười quyển đóng chung làm một bìa dày giá 3$50, ở xa mua thêm cước phí 0$40. Lãnh hóa giao ngân hết 0$55 thư và mandat gởi cho

M. NGUYỄN XUÂN-DƯƠNG

123 Rue Maréchal Foch — NAM-ĐỊNH

Thuốc xán

Xơ mít một liều 1$20 trừ tuyệt bệnh xán

Thuốc cai nha phiến

Bỏ rất êm đềm, tam kỳ bất tiếng, ai muốn khỏi nghiện, gửi thư cho biết: 1·) Hút ngày mấy bữa?

2) Mỗi bữa mấy phân?

3·) Xái ăn mấy lượt?

Nguyên sứ tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 — phố Định-Tân — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

MAGASIN DE SOIERIES

TAN-LỢI

138-140, Boulevard Tổng đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-chân v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu rút và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu «Teinture Idéale» danh tiếng thuở nay ở Nam kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhãn hiệu «Pagode Chinoise et Annamite de Cholon» (Đề-ngạn Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thưởng thọ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội tinh, soạn, có 26 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$26.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits «Kim-Thới» của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng - vạn - Thành Nội - hóa 120 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TAN-LỢI

138-140, Bd Tổng-đốc Phương — CHOLON

ĐỒNG-BÀO, ĐỒNG-BÀO ???

Đã kêu là đồng-bào, tức là cùng nòi giống, cùng xứ sở, cùng một nước với nhau, đã là đồng bào thì:

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không dùng thuốc nam?

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không trọng thuốc nam?

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không cổ động cho thuốc nam?

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không giới thiệu cho thuốc nam?

Thuốc nam là thuốc nào? tức là thuốc của nhà **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** Nam-Định, dùng toàn các môn thuốc nam mà chế tạo ra, bệnh nào có đủ thuốc ấy, linh nghiệm như thần, đã được bằng cấp và đã nổi tiếng khắp trong nước, người Việt-Nam nên sẵn lòng chiếu cố đến thuốc Nội-Hóa, hoặc mua dùng, hoặc mua sỉ, hoặc làm Đại-lý, hoặc cổ động giùm cho thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG**, để chấn hưng cho nghề thuốc nam, để giữ lấy mối lợi quyền cho thực nghiệp nước nhà, ấy là bổn phận của người Việt-Nam, biết thương nhau, biết giúp nhau vậy. Ngài nào muốn dùng thuốc sỉ, muốn làm đại-lý bán thuốc nam, xin cứ gởi thơ cho nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG**, 137, rue Maréchal-Foch Nam-Định mà lấy chương trình và catalogues.

NGU-TINH

Nhan-Tạo-Huyết

của lương-y **YECSIOUNINE**

Chuyên-trị:

TINH-THẦN LAO-TỔN

KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc nầy đã được nổi tiếng là một môn thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng rất hay. Và đã phân chất tại phòng Thí-nghiệm Đông-dương tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỤ của nhà thuốc NĂM-SAO

SINH-HUY

44 — Maréchal Foch — 44

VINH

Là nhà bán thuốc SỐT RÉT, NGẢ NƯỚC nhãn «NĂM SAO» rất thần hiệu

Mỗi gói 0$15

Bịnh thuốc phiện ở đâu sinh ra??

Thưa khi xưa người Tàu đô hộ nước Nam, họ có đem sang một thứ thuốc phiện, bịnh ấy truyền nhiễm cho đồng bào ta, khắp chốn thị thành, cùng nơi thôn ổ, lắm vị mắc nợ ả phiện ám ảnh. Cũng có lắm vị muốn thoát nợ ả phiện tìm phương giải cứu, song chỉ tiền mất tật còn, thực là tâm lắm, xem ra chưa có thuốc nào chữa cho dịch đang, nay bản hiệu gia công nghiên cứu những sách đông tây, chế ra phương thuốc rất bổ rất quí hơn 60 năm thí nghiệm, công chúng hoan nghênh, được nhà thí nghiệm cho giấy chứng thực là không có chất thuốc phiện, ngài nào muốn chữa thuốc phiện, thời viết thơ cho bản hiệu kể rõ ăn nhiều hay ít, có tật bịnh chi không, để còn chế thuốc cho hợp với bịnh, gởi cách lãnh hóa giao ngân. Còn ngài nào trong người không có bịnh chi, duy có bịnh nghiện thời mua thuốc đã chế sẵn do nơi bản hiệu nay ở các nơi đại-lý cũng vậy, dùng thuốc nầy khi đang chữa trong người mạnh khỏe, không sinh bịnh tật, đi làm như thường. Bản hiệu có thầy xem mạch chữa đủ các bịnh người lớn trẻ con, các ngài có thuốc chi xin viết thơ kể bịnh, «VĂN-MINH GIỚI-YÊN HOÀN», hạng nhất 5$00, hạng nhì 3$00, hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 một chai. Ngài nào muốn cho người thêm sức khỏe xin bổ dùng thêm thuốc bổ 2$00 một hộp, để bỉ cho chủ nhân M. TRẦN-ĐẮC-SỬ, phố xe điều, số 73, HANOI.

Đại lý độc quyền M. Lê-nam Hưng, rue Gia long à Phan thiết — Annam

BAO-NINH

Bệnh quỷ đá có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, [illegible] SPIROCHETE DE SCHANDINE [illegible] BACILLE DE DUCREY [illegible] HIỆU HOÀNG-VĂN-ẤP [illegible] Bao-ninh (Tonkin) [illegible] CHANCRE-MOU [illegible] ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue [illegible] PHAN-THIẾT, PHÚC-HÀ 57 Rue des Médicaments (Phố Hàng-Bút) ở HANOI, HỒ-VĂN-CHIỂU [illegible] QUẢNG-NGÃI [illegible] Longxuyên, Annam dược-phòng, chủ-nhân Lê-ngọc-Thanh, route Coloniale à Biên-hòa [illegible] chine [illegible]

[illegible] xin viết thơ về bổn-hiệu

PHÒNG-TÍCH → Nhiều người bị mà không hiểu?

Cơm không muốn ăn
Ợ hơi hoặc ợ chua
Tức bụng hoặc tức ngực
Da mặt vàng
Lâu năm da bụng dày
Chân tay mỏi mệt

«Con chim»

VU-DINH-TAN

HAIPHONG

ĐẠI-LÝ CÁC TỈNH TRUNG-KỲ

HUẾ	VĨNH TƯỜNG [illegible], phố Gia-long.
DALAT	ĐINH-VĂN-CHÂU Librairie.
FAIFOO	HOÀNG-BẮC-VINH [illegible], phố Pont Japonnais.
NHA-TRANG	HỒNG-LƯƠNG THƯ-QUÁN.
PHAN-THIẾT	MINH-GIANG [illegible], Rue Đồng-khánh.
QUẢNG-TRỊ	THÔNG-HOẠT THƯ-QUÁN phố Chợ.
QUẢNG-BÌNH	VĨNH HƯNG-TƯỜNG bán thuốc bắc ở Đồng-hới.
QUẢNG-NGÃI	NGUYỄN-NGỌC-ANH Commerçant, Thạch-trụ, Mộ-đức và Chợ-Hoàng Commerçant ở Sông-vệ.
THANH-HÓA	PHÚC HƯNG-LONG [illegible], phố Tả-biên.
TOURANE	NGUYỄN-THỊ-HUỆ phố Bờ-hồ-[illegible].
VINH	SINH-HUY phố Gare.

Chúc năm Mới

Rồng bay Quí Dậu tiết xuân thiên
Năm mới mừng nhau vạn sự nên
Trong điếm nghìn hồng non nước Lạc
Nở nang trăm giống cháu con Tiên
Mưa Âu gió Á xuân đầm ấm
Bến Nhị sông Mê sóng lặng yên
Quí khách tìm phương ai đó nhỉ
An Thành hiệu đấy động Đào Nguyên

AN-THÀNH

37, Phố Hàng Đào — HANOI

Trong tháng Février 1933 bản hiệu sẽ có một thứ Giấy tây làm toàn hàng này, mà chỉ bán có hơn 1$00 1 đôi [illegible] AN THÀNH

Imprimerie TIẾNG DÂN, HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG

https://tieulun.hopto.org